

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrt leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

☞ V Ljubljani v sredo 2. novembra 1870. ☞

Gospodarske stvari.

Opomin o zadevah živinoreje na Kranjskem.

Glavni odbor družbe kmetijske kranjske ravnokar razpošilja onim gospodarjem, kateri so iz državnega denarja bika za pleme prejeli, sledeči opomin:

„Ker so glavnemu odboru družbe kmetijske od mnogih strani došle pritožbe, da nekteri gospodarji, ki so dobili iz državnega denarja kupljene bike za pleme, ne ravnaajo tako kakor bi imeli, in ker je družba kmetijska za pravilno rabo teh bikov c. kr. ministerstvu kmetijstva odgovorna, zato Vas po postavi od 30. januarja 1869. leta, katero imate v rokah, resno opominjamo, da

prvič: bika po §. 4. omenjene postave noben dan ne spuščate večkrat kakor samo enkrat, in še to ne zaporedoma več dni, sicer pride bik kmalu ob moč in krave se ne ubrejijo. Švicarji, ki so po vsem svetu znani živinorejci, imajo postavbo za srenjske bike, da enemu biku je le 80 krav odločenih.

Če k Vašemu biku pripeljejo en dan po več krav, ne spuščajte ga tedaj na več kakor eno, in pokažite jim to pismo, ki Vam prepoveduje, da ne smete;

drugič: se po §. 7. omenjene postave ne sme nobeno drugo plačilo kakor le deset krajcarjev od krave jemati za listek, s katerim se njenemu lastniku potrdi, da je krava bila pri biku;

tretjič: bik za pleme ne sme lakote trpeti, pa tudi se ne sme pitati; če trpi lakoto, pride ob moč; če se pita z otrobami, prešami, krompirjem itd., postane debel, pretežek in len. Za plemenske bike pripravna klaja je dobro, sladko senó, in sicer toliko, da ga je sit; za poboljšek se mu sme dati perišče ovsa, ki mu spolovila oživi, vzlasti če je bolj na leno stran, in pa včasih perišče solí, ki mu za zdravje tekne;

četrtič: zapisnik, v kterege se vpisujejo krave, ki so bile k biku pripeljane, se mora na tanko pisati, da se vé, na ktere krave je bik skočil in pri katerih zárod zboljšal.

Gospod predstojnik kmetijske podružnice in župan imata pravico prepričati se, ali se gospodar cesarskega bika ravná po predpisih, zato mu morate, ako zahteva, vselej radovoljno pokazati bika in zapisnik in pa poslušati njegove opomine.

Družba kmetijska pričakuje od Vaše previdnosti, da se v vsem ravnate tako, kakor je za povzdigo naše domače živinoreje potrebno, in da ne primorate družbinega odbora, da bi Vam brez vse odškodnine moral bika vzeti“.

Glavni odbor družbe kmetijske
v Ljubljani 28. oktobra 1870.

Bolna in zdrava sadna drevesa.

Spisal Janez Sajè, učitelj.

(Konec.)

Pa še drugo važno delo nas čaka, katero je pa zelo zanemarjeno, v nekterih krajih celo neznano, in to je, mazati ali pobeliti drevesa jeseni. To je potrebno delo, ako hočemo zdrava drevesa imeti. In prav to je mene napravilo, sledeči sestavek pisati, ker ravno zdaj je jesen in pripraven čas za to delo.

Da se prepričamo o koristi in važnosti tega opravlila, podajmo se v sadni vrt, kjer nam na prvi pogled, bodi Bogu potoženo, pred oči stopi velika množica mladih pa starih dreves, ki so boleha in z mahom in hrastami obraščena, prava gnjezda vsakoršnemu mrčesu. Le vzemi v roko nož ter preiskuj, kaj je ondi storjenega. Črvi in žužki, živi črvi v obilnem številu? Kaj neki hočejo ti mali družniki z majhno črno glavico, in z močnim prednim, in slabim zadnjim koncem? In kaj spet drugi v fino volno postlani, v razpokah vgnjezdjeni? In spet druga množica gosencjih jajčic, ki tukaj zavetja iščejo in ga tudi najdejo, — kmalu po več sto skupaj v kaki pajčevini nasejani, kmalu kakor hribček nakopičeni in z vmazano-rujavo volno odeti! Kaj hočejo? Njihov namen je isti, akoravno njih delo različno; uni vrtajo zmiraj globočje v deblo, dokler do stržena ne pridejo, in drevesa ne vničijo, ti pa dadó ogromnemu številu škodljivih gosenic življenje, da drevó obžró, in tako njegov obstanek vničijo. O kakošna žalostna podoba!

In ta vrt je morebiti naša lastnina, naše posestvo!

O le hitro domú, da ne bode prepozno! Lahko še veliko dreves rešimo; kmalu bi pa utegnili biti prepozno. Krepko in pridno začnimo, kajti zdajci je jesen in za to delo najugodnejši čas.

Vzemi tedaj drevesno strguljo v roko, ostrgaj suho in bolno kožo do zdrave doli, obrezi boleha in prepereli les, pobeli in namaži bolne večje rane z drevesnim mazilom, ki se tako le naredi: 2 dela ilovice, 1 del kravjeka in nekaj trpentina, dobro zmešano, namažimo celo drevesno deblo od spodej do vrha v krono še z drugim mazilom zmešanim kot kaša, ki se naredi iz četrt dela apna, četrt dela kravjeka in polovico ilovice. Ta zmes se še z gnojnico stanjša.

Ne skopujmo z omenjenim mazanjem in materijalom, da se vse poke in špranje dobro zamažejo, in videli bomo z veseljem, da se mrčes zmanjšuje, zatira, drevesa lepo gladko kožo dobivajo, in rane se zaraščajo in zdravé.

Še boljše je pa, da ne pripustimo, da bi naša drevesa bolehal, ter to se obvaruje s pridnim strganjem stare kože in beljenjem ali mazanjem s penzeljnom z